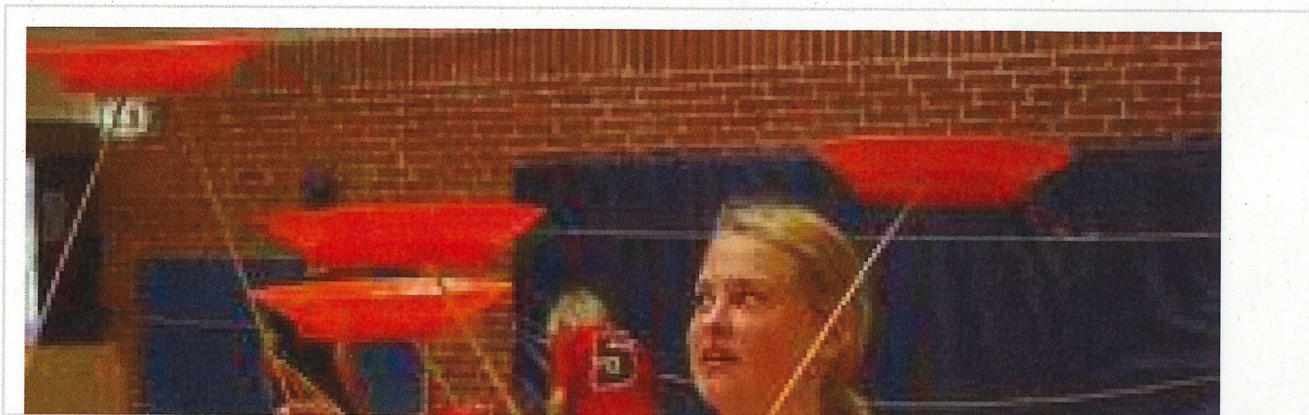

DEBAT 2. aug. 2015 | kl. 11:25

PRØVEN I IDRÆTSFAGET ...slip hestene løs

ERIK JUUL

har bidraget med | 4 INDLÆG | 4 ANBEFALINGER | 0 KOMMENTARER

PRØVEN I IDRÆTSFAGET

...slip hestene løs!

Søndermarksskolen på Frederiksberg søger en dygtig og engageret
lærerveileder

R

Se alle job på Lærerjob.dk

Af Erik Juul – folkeskolelærer og lektor, cand. pæd. idræt - VIA Læreruddannelsen i Aarhus

Så starter år to, hvor elever i folkeskolens 9. klasser kan trække faget idræt som eksamensfag. Undervisningsministeriets Kvalitets- og Tilsynsstyrelses Center for Prøver, Eksamen og Test, læringskonsulenterne i idræt, KOSMOS, VIA og andre er uden tvivl i gang med at bearbejde indsamlet erfaringsmateriale for at finde svar på spørgsmålet: Hvordan gik det så?

Svarene skal fremadrettet hjælpe Kvalitets- og tilsynsstyrelsen og idrætslærerne med at kalibrere de nye forenklede fællesmål med idrætsprøvens bekendtgørelse, vejledning og faktiske muligheder.

Over efteråret og vinteren 2015 vil det formentligt kalde på justeringer, informationsmøder og kurser til opkvalificering af lærerne, ligesom nogle skoler skal have et 'wake-up call'.

Som allokert censor, men ansat i læreruddannelsen, er jeg perifer legitim deltager i debatten om prøven. Men, som så meget andet, hvis man vil idrætsfaget og i dette indlæg idrætsprøven det godt, må man ikke undsige den kritik.

Idrætsprøven har efter samtaler med andre lærere og censorer over sommeren været en divergeret oplevelse. På nogle skoler helt fantastisk og kvalificeret; andre steder udfordret!

Jeg var censor på tre forskellige skoler, som faldt meget forskelligt ud.

Det bliver for omfangsrigt i nærværende artikel at komme omkring alle hjørner - glæder og dilemmaer - med hensyn til den nye idrætsprøve, som jeg i parentes bemærket er tilhænger af.

Intentionen er at dele 4 væsentlige observationer og overvejelser i håbet om, at nogle af dem kan danne baggrund for refleksioner over idrætsårsplanen og idrætsprøven hos beslutningstagere, lærere og elever.

1) Kropsbasis

Kropsbasis handler i vejledningen om "at udvikle et fundament af alsidige bevægelser, som kan bruges i mange sammenhænge i idrætten"

De grupper, som havde trukket 'kropsbasis' som deres ene indholdsområde viste på alle tre skoler overvejende det samme. Joggende rundt i en stor firkant i hallen, hælspark, knæløft, sidelæns, armstrækninger, mavebøjninger, 'planken' m.v. Som at tælle får: Zzzzzzz

Området blev fortolket alt for traditionelt/ensidigt og næsten værst af alt; fremført uden tegn på bevægelsesglæde i kroppen eller smil på læben.

Jeg måtte undertrykke et flashback til filmen "Døde poeters klub", hvor læreren John Keating beder eleverne rive sider ud af bogen med den teknisk, diagnosticerende tilgang til poesien, som slet ikke fangede dets væsen.

Begrebet 'kropsbasis' er på manges indre billedskærm isoleret til en række forøvelser tilegnet "redskabsaktiviteter". Jeg medgiver, at flere af de centrale ord og vendinger der beskriver de to områder, også er identiske. På den store bane - i undervisningsministeriets mødelokaler - burde det drøftes, om noget skal justeres.

Men går man på opdagelse under de forskellige årgange i forenklede fællesmål samt i vejledningen til idrætsprøven, nævnes og åbnes der for en verden af muligheder i området kropsbasis, blandt andet:

- Akrobatik
- Brydeaktiviteter og kampe
- Klatring
- Jonglering og krydsfunktioner
- Legebaserede idrætsaktiviteter
- Gå på line og balancer
- Løb på redskaber på hjul
- Stump
- Stagefight
- Yoga

- *Andre kreative udtryk hvor kroppen er redskabet*

At inddrage ovennævnte tilgange eller miksede former heraf, kan med rimelighed antages at styrke elevmotivation, innovativ tænkning og ejerskab; frem for pr automatik at gribe ned i skuffen med armstrækninger og zombie-jogging.

At knække koden er rimelig simpel:

* Eleverne skal gøres bekendt med mangfoldigheden.

* Sammen med idrætslæreren skal der designes undervisningsforløb hvor 'kropsbasis' får flere farver på paletten.

2) Opvarmning

Opvarmning indgår ikke som et område i

de to lodtrækningspuljer. Alligevel brugte mange elevgrupper en del af deres sparsomme eksamenstid på det.

Her bør der fra centralt hold meldes nogle retningslinjer ud, eller overlade det til skolerne fx at vælge en af to muligheder:

A) Sammenhæng med idrætsområde

Hvis der bruges eksamenstid på

opvarmning bør øvelser og progression have en tydelig tilknytning som 'lead in activity' til det førstkomende lodtrukne område, fx dans og udtryk.

Jeg mødte en gruppe som startede med 13 minutters generel opvarmning (uden musik); hvorefter de vingede dans og udtryk af med 3 minutters linedans!

B) Opvarmning er gennemført

"Opvarmning er gennemført ved den

praktiske idrætseksaminations start". Således meddeler mange lærerstuderende før deres linie- idrætseksamen og benytter dermed den sparsomme tid til at give de specifikke indholdsområder mere fylde, variation, differentiering og kvalitet.

Den formulering og praksis kan også bruges i folkeskolen.

Naturligvis er opvarmning vigtigt, men lad mig sammenligne med sangkonkurrencer (eksamen). Her foregår den vigtige stemmeopvarmning, læbe- og ansigtsmimik-smøring inden man står på scenen. Foran dommerne skal der synges!

3) Boldspil

Om boldspil området afvikles med

elementer indenfor 1 eller 2 forskellige boldspil er ikke afgørende; blot der i tidsrammen er tænkt kvalitet og variation ind. Udover øvelser, workshops eller et boldlandskab, vil en mindre kampsekvens være godt.

Her bør klassen selvfølgelig bruge hinanden til at lave hold der spiller fx 4 mod 4.

Da eleverne skal vurderes individuelt, bør de gøres opmærksomme på, at det ikke er et must, at alle skal lave det samme og kunne det samme!

Er man rigtig god til noget, skal man vise det. Det er en del af et godt fællesskab, at have respekt for og glæde af forskellighed.

Den differentieringsovervejelse gælder naturligvis også indenfor alle andre idrætsområder.

4) Temastøtte.

Prøvebekendtgørelsen fortæller, at læreren i samråd med eleverne vælger mindst 3 temaer som har været genstand for undervisning på 8. eller 9. klassetrin. Temaet skal fungere som en 'rød tråd' mellem praksisprogrammet og den mundtlige del.

Den enkelte idrætsgruppe kan dog i samråd med læreren selv vælge hvilket tema de vil perspektivere deres praksis- og mundtlige eksamination med.

Klassiske tema-eksempler er: "Idræt og sundhed, idræt og fairplay, idræt og fællesskab, idræt og køn".

Andre temaer kunne være: "idræt i byens rum, idrættens gode anderledeshed, idræt og IT, Olympiske lege, idræt i gamle dage".

Forståeligt efterlyser en del lærere støtte, ideer og elevmateriale til tema-implementering både med hensyn til det mundtlige/teoretiske, men især den praktiske del.

Noget som SPIF-rapporten (2012) opfangede, da lærerne markerede vanskeligheder i at implementere de tidlige CKF'ere: 'idrættens værdier' og 'Idrættens kultur' i den daglige undervisning.

De lærere, der ønsker det, skal naturligvis hurtigst muligt have tilbudt input til hvorledes temaer kan 'omfavnes' i den fag-faglige undervisning, ellers spreder rådvildheden sig til eleverne.

Idrætsprøverne afspejler elevernes færdighedsmæssige, kundskabsmæssige og kreative udbytte af undervisningen. Derfor er det i al mindelighed mit håb at lærerne gør sig indgående bekendte med de muligheder som faktisk allerede ligger i forenkede fællesmål, læseplan og vejledning i idræt. Herunder med rettidigt omhu vejleder eleverne og følger op på deres proces...

Idrætsprøven kan i spændvidden mellem det traditionelle og den gode anderledeshed blive helt fantastisk; hvis eleverne støttes i at *'slippe hestene løs'*...

Faktaboks om idrætseksamen

Elevgruppernes størrelse er 2-5 elever.

Hver gruppe lodtrækker et område fra begge idrætspuljer.

Den samlede eksaminationsstid er 35 min til 2 elever, herefter plus 10 minutter pr. elev.

De 2 idrætslige indholdspuljer er:

Pulje A

Redskabsaktiviteter

Dans og udtryk

Kropsbasis

Pulje B

Boldbasis og boldspil

Løb, spring og kast

Fysisk træning

Downloads

PRØVEN I IDRÆTSFAGET artikel af Erik Juul.docx

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk